Abilis-säätiö sr
Lintulahdenkatu 10
00500 Helsinki

puh. 09 6124 0300
abilis@abilis.fi
www.abilis.fi

Eduskunta
Ulkoasiainvaliokunta

Asiantuntijalausunto

:

Asia: VNS 10/2021 vp Valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittinen selonteko

Abilis-säätiö kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittisesta selonteosta.

Abilis-säätiö tukee kehitysmaiden vammaisten ihmisten omia hankkeita. Ihmisoikeudet kuuluvat säätiön toiminnan ytimeen. Abilis vahvistaa vammaisten henkilöiden ihmisoikeuksien toteutumista ruohonjuuritasolta yhteiskunnan rakenteisiin asti. Abilis tekee yhteistyötä muiden suomalaisten kehitysyhteistyöjärjestöjen ja kansainvälisten toimijoiden kanssa edistääkseen vammaisinkluusiota kehitysyhteistyössä ja ulkopolitiikassa. Tälle työlle on tarvetta, koska vammaisinkluusio ei toteudu täysimääräisesti useimpien toimijoiden työssä.

Vammaiset ihmiset ovat kaikkialla maailmassa muita heikommassa asemassa. Tämä pätee kaikilla elämänalueilla. Vammaiset ihmiset kohtaavat paljon syrjintää ja ulossulkemista. Niistä seuraa muun muassa köyhyyttä ja pahenevia terveysongelmia. Kehitysmaissa, joissa sosiaaliturva on heikko tai sitä ei ole lainkaan, vammaiset ihmiset ovat erityisen heikossa asemassa. Abilis-säätiön toimintamalli on osoittanut, että kestävintä on tukea vammaisten ihmisten omaa toimintaa. He tuntevat parhaiten omat tarpeensa ja yhteiskuntansa. Tukemalla vammaisten ihmisten omaa toimintaa edistetään parhaiten heidän asemansa paranemista yhteiskunnassa.

Syrjivä vammaispolitiikka kulminoituu kriiseissä ja konflikteissa. Näissä tilanteissa annettava humanitaarinen apu ja pelastustoiminta perustuu yksityiskohtaisiin suunnitelmiin. Niiden tekemisessä ei ole huomioitu vammaisten ihmisten tarpeita, joten vammaiset ihmiset jäävät ilman elintärkeää apua ja suojaa. Asiaan on alettu kiinnittää huomiota vasta viime vuosina, joten työtä on vielä paljon. On erittäin tärkeää, että vammaisten ihmisten omaa asiantuntemusta hyödynnetään niin suunnittelussa kuin kriisin hetkelläkin.

Ilmastonmuutos on erittäin suuri uhka vammaisille ihmisille samoista syistä kuin muut katastrofit: vammaiset ihmiset jäävät muiden jalkoihin. Vammaiset ihmiset on otettava mukaan ilmastotyöhön.

Suomi on ratifioinut YK:n vammaissopimuksen vuonna 2016 ja näin sitoutunut edistämään vammaisten henkilöiden oikeuksia kaikilla tasoilla. Vammaisten henkilöiden oikeuksien tarkastelun on ulotuttava kaikille politiikan aloille. Tämä on erityisen tärkeää, koska vammaiset ihmiset ovat moninainen ryhmä, ja tällöin intersektionaalinen tarkastelu on välttämätöntä. Vammaisinkluusion edistäminen ei saa jäädä vain sanojen tasolla, vaan YK:n vammaissopimuksen velvoitteet on huomioitava myös budjetin ja lainsäädännön tasolla.

Helsingissä 15.3.2022

Amu Urhonen
Hallituksen puheenjohtaja

Marjo Heinonen
Toiminnanjohtaja